 Räddningstjänsten Väst		Räddningstjänstens insatsförmåga	
Upprättad: 2015-11-25 Jens Christiansson	Reviderad: 2018-03-24 Jan Sjöstedt	Internt nr: 30-20	Giltigt t.o.m: 2020-01-01
Beslutad: 2015-12-08 Jan Sjöstedt		Version: 2.1	Målgrupp: Internt/externt

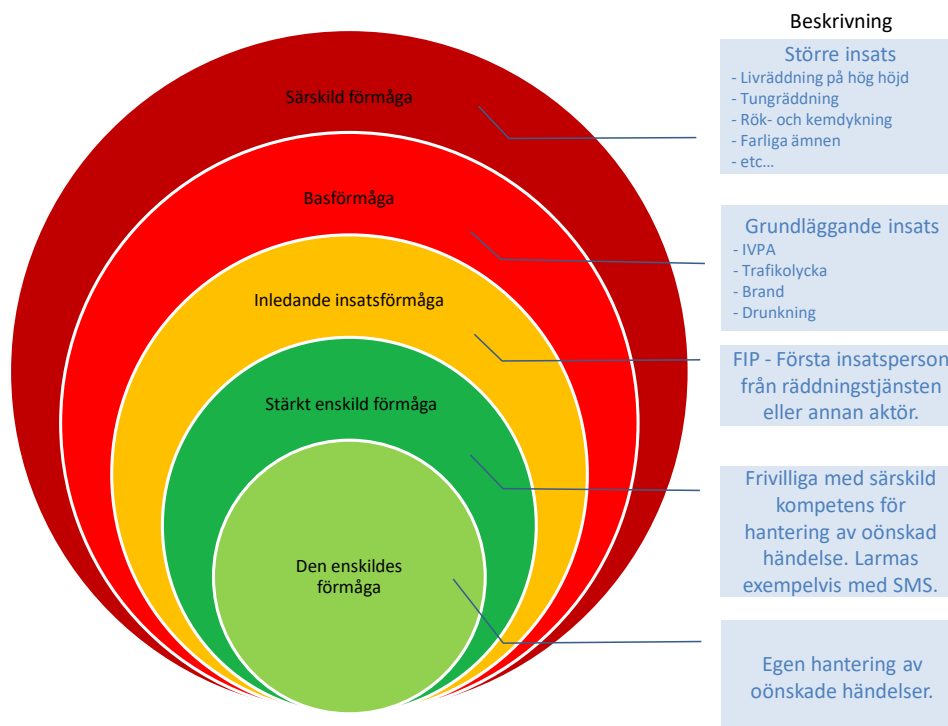
1. Inledning

I räddningstjänstens handlingsprogram, enligt lagen om skydd mot olyckor, framgår det vilken insatsförmåga som ska finnas. Denna riktlinje är ett underliggande dokument till handlingsprogrammet och vars syfte är att mer detaljerat beskriva och utveckla den av politiken beslutade insatsförmågan. Insatsförmåga är ett samlingsbegrepp som i denna riktlinje beskrivs som räddningsenheternas förmåga, resursuppbyggnad, uthållighet, täckning (snabbhet) samt beredskap (personella resurser). Insatsförmåga går även att beskriva som att det skapas genom personal, utrustning, kunskap och samverkan.

2. Samhällets insatsförmåga

Samhällets insatsförmåga kan beskrivas som summan av den enskildes¹ och räddningstjänstens förmåga, se bild nedan. Vid stora och/eller komplexa olyckor behöver andra myndigheter och organisationer bidra till samhällets insatsförmåga.

¹ ”Den enskilde” kan vara allt från en privatperson till det stora företaget.

2.1 Den enskildes förmåga

Det som kan påverka att konsekvensen av en oönskad händelse minimeras allra mest är att den enskilde har en egen förmåga att hantera en händelse. Det kan vara allt från att den enskilde har (och kan använda sin) släckutrustning i hemmet till att göra hjärt- och lungräddning vid ett sjukdomsfall. Här bygger mycket på att den enskilde själv tar ansvar för att skaffa sig kompetens att hantera en oönskad händelse.

2.2 Stärkt enskild förmåga

Den enskildes förmåga kan även stärkas så att mer avancerade insatser görs innan räddningstjänsten kommer på plats. Det kan exempelvis vara privatpersoner men även samhällsföreningar ("bygdelag") eller likvärdigt som är engagerade. Detta bygger på frivillighet och att personer/grupper med viss kompetens kan larmas (exempelvis med SMS) till en händelse. Med dessa personer/grupper tillgängliga vid oönskad händelse så ökar vi den geografiska täckningen och sannolikheten för att någon kan bryta en påbörjad skadeutbredning tidigare än om enbart räddningstjänsten larmats på samma händelse, det vill säga någon annan "hjälpare" än räddningstjänsten kan vara närmre nästa händelse.

2.3 Inledande insatsförmåga (Fip)

Inledande insatsförmåga utgörs av en Fip (första insatsperson) och kan vara en resurs från räddningstjänsten med även en resurs som tillhör någon annan organisation. En Fip ska ha grundläggande utbildning och förmåga inom insatskategorierna brand, trafikolycka, drunkning och sjukvård/första hjälpen. Det gemensamma för FIP är att det minst är en person och ett fordon samt att förmåga och struktur utgår från och

kvalitetssäkras av räddningstjänsten. En Fip är utrustad med teknisk utrustning för positionering för att kunna larmas ut av SOS.

För räddningstjänsten så är normalt de fordon (och funktioner) som används för trygghetslarm och räddningsuppdrag Fip, men kan även innefatta andra fordon som då är kompletterade med utrustning. Exempel på Fip som inte tillhör räddningstjänsten kan vara väktare, hemtjänst eller taxi som året runt, dygnet runt är ute i samhället och arbetar i sin roll.

2.4 Basförmåga

Samtliga räddningsstyrkor ska ha en basförmåga för de insatser där olycksrisken för hälsa, liv, miljö och stora egendomsvärden är störst², det vill säga för insatskategorierna trafikolycka, brand, drunkning och sjukvårdsuppdrag/IVPA (I väntan på ambulans). Räddningschefen kan även fatta beslut om att basförmågan ska innehålla fler områden. För att uppfylla basförmåga så måste den personella resursen minst vara tre.

² Riskstudie RVäst 2015

Insatskategori	Basförmåga
Trafikolycka	Kunna varna medtrafikanter samt placera fordon trafiksäkert vid en olycksplats. Kunna utföra prehospitalt omhändertagande. Kunna utföra snabbt uttag ur personbil vid kritisk patient eller yttre hot. Kunna säkra mot brand.
Brand	Brand i byggnad: <ul style="list-style-type: none"> • Kunna utföra invändig och utvändig livräddning. • Kunna utföra invändig och utvändig släckning. • Kunna organisera initial vattenförsörjning till egen enhet. Övriga bränder: <ul style="list-style-type: none"> • Kunna begränsa eller släcka en brand.
Drunkning	Kunna utföra ytlivräddning vid drunkningsolyckor.
Sjukvård/IVPA	Kunna utföra första sjukvårdsinsatser enligt L-ABCDE och D-HLR.
Övriga räddningsuppdrag	Kunna utföra enklare uppdrag som tillexempel automatiskt brandlarm, hissnödläge, inledande RVR, mindre vattenskador, hinder på väg, med mera. Initial förmåga farliga ämnen.

2.5 Särskild förmåga

Vid vissa större eller mer komplicerade insatser krävs en särskild förmåga, vilken skapas på skadepplatsen med egna resurser eller med resurser från samverkande organisationer. Förbundet ska ha egen särskild förmåga inom följande områden:

- Insatsledning
- Steglivräddning 23 (höjdenhet 23 meter)
- Steglivräddning 11 (utskjutsstege 11 meter)
- Losstagning ”medel” vid trafikolycka
- Tungräddning vid trafikolycka (gemensam resurs i RäddSam Halland)
- Rökdykning (enlig AFS 2007:7) i brand i byggnad
- Kemdykning (enlig AFS 2007:7) och farliga ämnen
- Vattentransport (tankenheter)
- Vattenförsörjning (motorspruta och slangutläggare)
- Terrängtransport

3. Räddningstjänstens insatsförmåga

Enligt modell ovan så delas räddningstjänstens insatsförmåga in i områdena inledande insatsförmåga, basförmåga och särskild förmåga. Insatsförmågan beskrivs vidare i detta kapitel i nästa dimension som består av enheternas förmåga, resursuppbyggnad, uthållighet, täckning (snabbhet) samt beredskap (personella resurser).

Utöver detta dokument så fastställer räddningschefen ytterligare detaljerad insatsförmåga enligt plan för utalarmering i DRH (dynamisk resurshantering).

3.1 Enheternas förmåga

En räddningsstation kan bestå av en eller flera enheter. På respektive räddningsstation finns en eller flera enheter placerade. Enheter kan även utgå från bostaden, arbetsplatsen eller annan plats. Nedan följer en övergripande beskrivning av respektive enhets förmåga:

Räddningstjänstens Första insatsperson (*Fip*)

Räddningspersonal, normalt gruppens styrkeledare, förfogar över ett eget fordon i bostaden. Detta gör att Fip snabbt kan komma till olycksplatsen utan att behöva åka inom räddningsstationen. Dels kan en livräddande eller skadeavhjälpanande insats påbörjas, dels hinner styrkeledaren bilda sig en uppfattning om olyckan innan övriga enheter anländer. Fip ska med disponibelt fordon kunna bege sig till olycksplatsen utan dröjsmål.

Släck- och räddningsenhet

Utgörs av en släckbil eller ”mindre släckbil” som är bemannad med två till fyra personer. Dessa enheter har förmåga att utföra släckinsats ut- och invändigt. De har även förmåga att utföra räddningsuppdrag vid trafikolyckor, vattenskador, Akut RVR, lösa föremål, nödställd person, utsläpp av drivmedel i mindre omfattning, hinder på väg, djurräddning med mera.

Vid sjukvårdsinsatser av typ IVPA har dessa enheter förmåga L-ABCDE och D-HLR.

Höjdenhet (steglivräddning 23)

I förbundet finns två höjdenheter som är placerade på räddningsstationerna i Varberg och Falkenberg. Höjdenheterna används i första hand för livräddning från bostäder upp till åtta våningar samt som arbetsfordon för bland annat arbete på tak.

Tankenhet (vattentransport)

Vatten för brandsläckning finns i räddningsenheter men också i brandpostsystemet. Utöver detta finns tankenheter som utgörs av tankbilar med mer än 6 000 liter vatten.

Ledningsenhet

För att leda räddningsinsatser finns olika ledningsfunktioner som tillika är indelade i ledningsenheterna uppgiftsledning (styrkeledare), insatsledning (yttre befäl) och systemledning (tjänstgörande chef i beredskap). Beroende på olyckans art används olika antal ledningsenheter för att leda insatser och att etablera staber.

Specialenhet

I förbundet finns ett stort antal specialenheter. Exempel på specialenheter är skärsläckare, slangutläggare, terrängmotorcykel och terränglastbil för terrängtransport etc. Det finns även ett antal specialenheter som är placerade i containrar och lastas på lastbil med flakväxlare, exempelvis utrustning för kemdykning och tungräddning vid trafikolycka.

3.2 Resursuppbyggnad

Olika händelser kräver olika mängder och typer av resurser. Den samlade resursen byggs upp av olika enheter. Nedan beskrivs, för händelserna trafikolycka och brand i byggnad, vilken förmåga som räddningstjänstens första insatsperson (RäFip) samt en, två, tre respektive fyra räddningsenheter kan uppnå.

Trafikolycka

Enhet(er)	Förmåga
Fip	Livsuppehållande åtgärder.
En släckenhet	Prehospitalt omhändertagande.
Två släckenheter	Losstagnning av fastklämd person.
Tre släckenheter	Räddningsinsats vid bussolycka.
Fyra släckenheter	Räddningsinsats vid stora olyckor.

Brand i byggnad

Enhet(er)	Förmåga
Fip	Inledande begränsande insats.
En släckenhet	Invändig livräddning med hjälp av självskydd alternativt rökdykning, alternativt utvändig livräddning med stegutrustning. Begränsning och släckning av mindre bränder.
Två släckenheter	Samtidig in- och utvändig livräddning. Begränsning och släckning av normala bostadsbränder.
Tre släckenheter	Släckning av omfattande bränder i småhus/villor och mindre bränder i stora byggnader.
Fyra släckenheter	Släckning vid omfattande bränder i stora byggnader.

3.3 Uthållighet - insatsförmåga vid stora olyckor och katastrofer

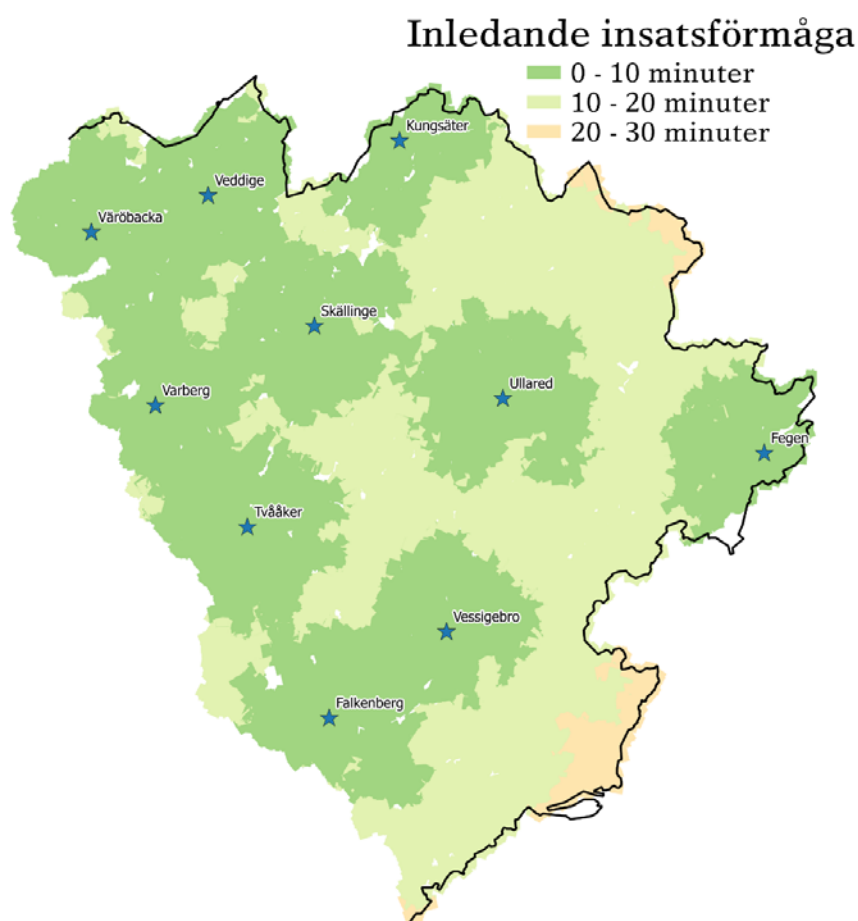
Stora olyckor kräver stor förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Dessa olyckor belastar också kommunerna i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

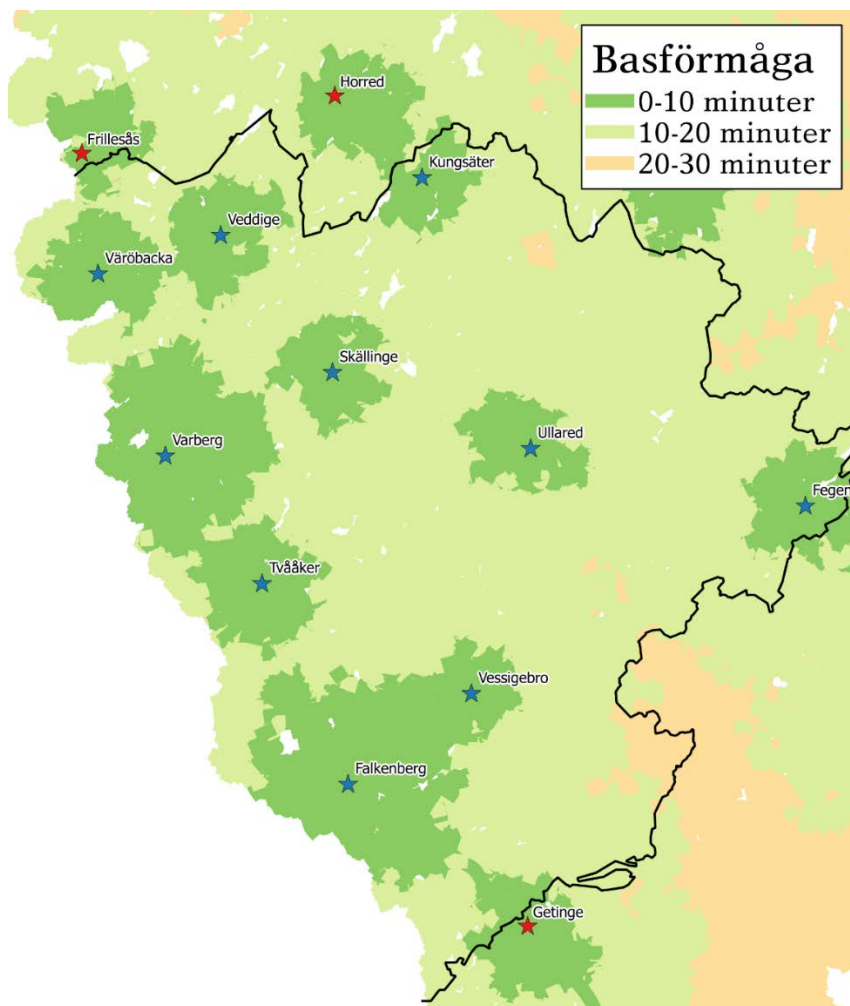
Inom samverkan RäddSam Halland finns en samlad förmåga att etablera ledning och stöd till ledning samt räddningsresurser för att klara stora olyckor. Förbundet har även goda kontakter med organisationer, inom och utanför närområdet, där vi ömsesidigt efter förmåga kommer att stödja varandra.

Olyckor med katastrofala följder inträffar mycket sällan men har så stora konsekvenser att samhället ändå måste ha en viss förmåga att klara dessa. Vid denna typ av olyckor krävs stora räddningsresurser från hela Sverige och även hjälp från utlandet (jämför exempelvis med branden i Västmanland 2014).

3.4 Täckning

Med hjälp av körtidanalyser ges en uppfattning om när räddningstjänsten vid normalberedskap kan vara på olycksplatsen efter att ha blivit larmade (responstiden). I bilderna nedan illustreras hur långt förmågorna inledande insatsförmåga (vanligt vis Fip) samt basförmåga når efter, 10, 20 respektive 30 minuter.

3.5 Förmågor och personella resurser

Räddningsstyrka	Personella resurser	Ansp. tid (min)	BAS	FIP ³	RDE	RDT	LO	TR	VT	VF	S23	S11	KD	TT	RF
Falkenberg	4	1,5	x		x ⁴	x	x	x	y		y	x	x	y	
	5	8	x	x	x	x	x	x	y		y	x		y	
Fegen	4	5	x	x		x			x			x			
Kungsäter	3	5	x	x		x						x			
Skällinge	4	5	x	x		x						x		x	
Tvååker	4	5	x	x		x						x			
Ullared	5	5	x	x		x	x		x			x			
Varberg	5	1,5	x		x	x	x		y		y	x	x		x
	5	8	x		x	x			y		y	x			
Veddige	5	5	x	x		x				x		x			
Vessigebro	4	5	x	x		x				x		x			
Värö	5	5	x	x	x	x						x			
	2	8													

x = Förmågor

y= Förmågan finns antingen i jour- eller beredskapsstyrkan

BAS Basförmåga

FIP Första insatsperson

RDE Rökdykning med egen styrka

RDT Rökdykning tillsammans med annan styrka

LO Losstagning ”medel” trafikolycka

TR Tungräddning vid trafikolycka

VT Vattentransport

VF Vattenförsörjning

S23 Steglivräddning 23 m (höjdenhet)

S11 Steglivräddning 11 m (utskjutsstege)

KD Kemdykning och förstärkt förmåga farliga ämnen

TT Terrängtransport

RF Regional förmåga farliga ämnen

³ Angående anspänningstid så ska FIP med disponibelt räddningsfordon kunna bege sig till olycksplatsen utan dröjsmål.

⁴ Rökdykning tillsammans med FIP

3.6 Ledningsförmåga

Ledning vid räddningsinsatser utgår från fyra ledningsfunktioner; tjänstgörande chef i beredskap (TCB), yttre befäl/insatschef (YB/IC), yttre befäl (YB) samt styrkeledare (SL). Detta beskrivs utförligare i riktlinjen ”Ledningssystem RVäst”.

Anmärkningar:

- a) TCB ska vara anträffbar via kommunikationsmedel och utan dröjsmål träda i tjänst och med disponibelt ledningsfordon infinna sig på KSC inom 60 minuter.
- b) YB och YB(IC) ska vistas inom förbundets geografiska område och vara anträffbar via kommunikationsmedel och med disponibelt ledningsfordon kunna bege sig till skadeplats utan dröjsmål.

Minst en av YB eller YB(IC) ska normalt vistas så att någon av centralorterna Varberg eller Falkenberg nås inom tio minuters körtid.

För att verka i funktionerna YB och YB(IC) så ska man bo så man når någon av centralorterna Varberg eller Falkenberg inom tio minuters körtid.

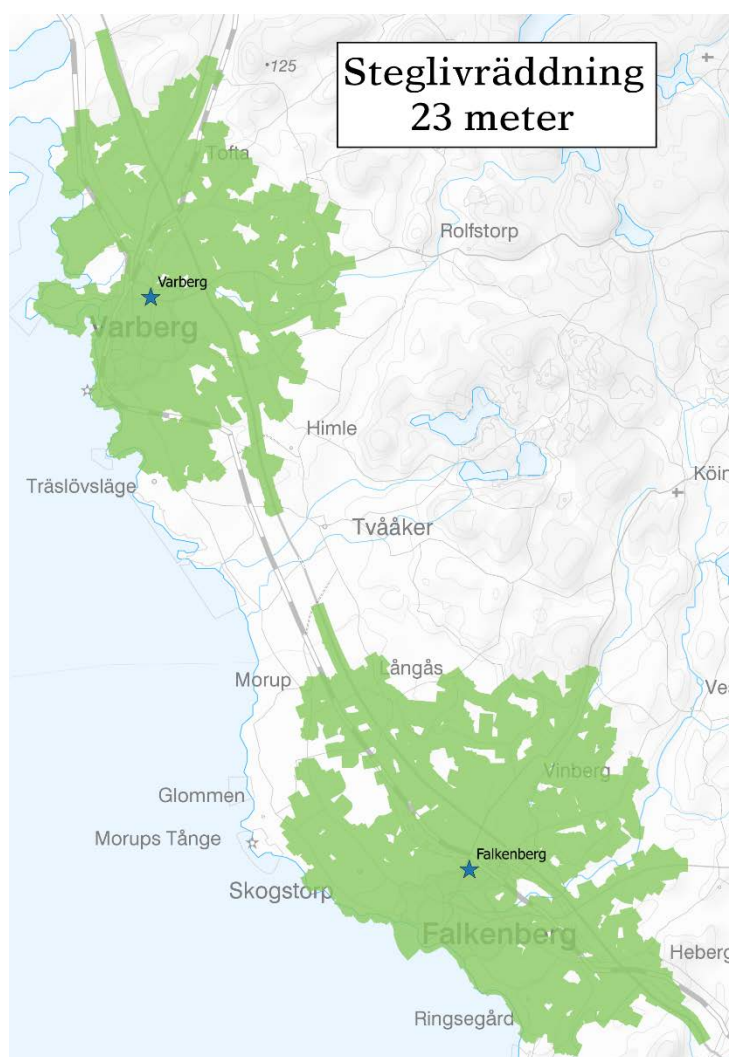
- c) SL (styrkeledare) kan även utgöras av AL (arbetsledare).

4. Utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning

Nödutrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning kan i vissa fall tillgodoräknas som en alternativ utrymningsväg enligt Boverket byggregler (BBR). Hur utrymningen ska utformas i en byggnad styrs av vad det är för byggnadstyp, vilken verksamhet som bedrivs och i vissa fall räddningstjänstens insatstid, alltså geografisk placering av byggnaden. Nedan redovisas endast en tidskörningsanalys av insatstiden för räddningstjänstens, men alla övriga krav enligt BBR ska samtidigt vara uppfyllda. Observera att nedan gäller bara vid normalberedskap. Beredskapsläget ändras vid pågående insatser och vid andra behov eller prioriteringar.

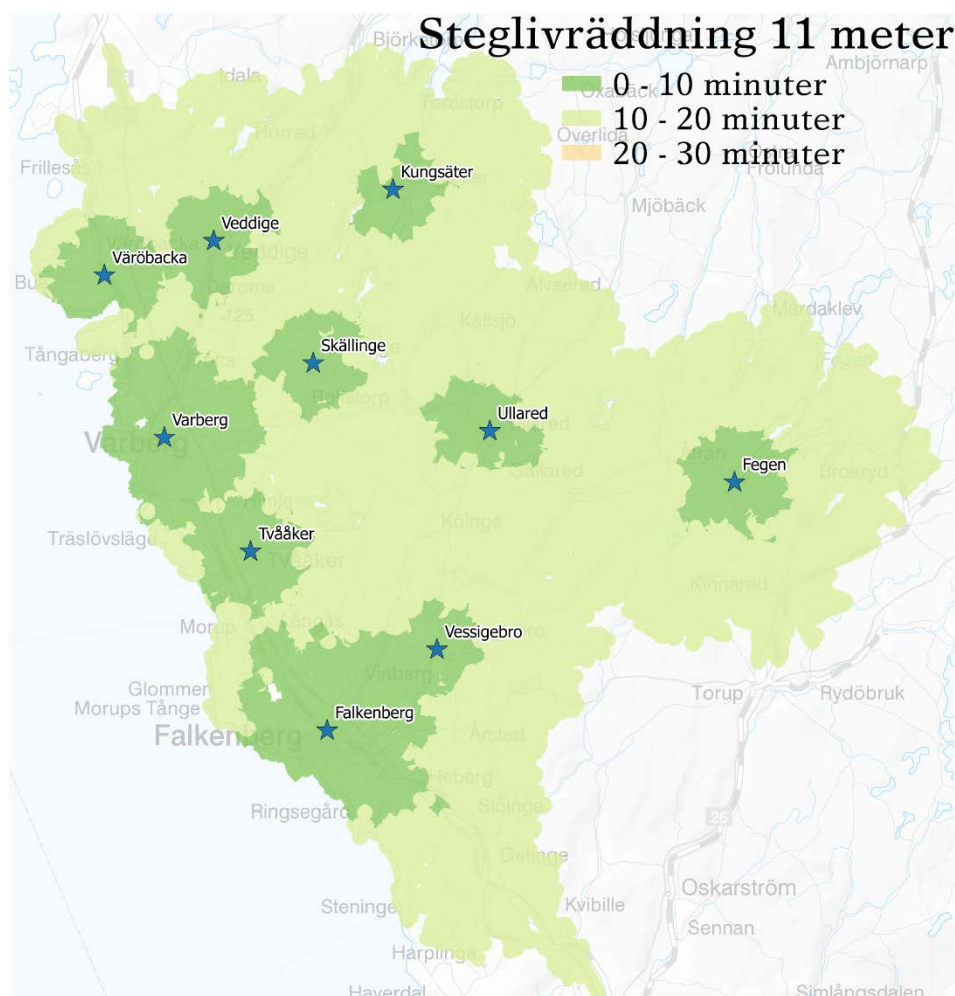
Fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänstens höjdenhet

Fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänstens höjdenhet (förmåga ”steglivräddning 23”) kan tillgodoräknas inom ett område med en insatstid på högst tio minuter som beräknas från räddningsstationerna i Varberg och Falkenberg. De aktuella områdena redovisas i kartan nedan. Observera att övriga krav enligt BBR ska samtidigt vara uppfyllda.

Fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänstens utskjutsstegar

Fönsterutrymning med hjälp av räddningstjänstens bärbara utskjutsstegar (förmåga ”steglivräddning 11”) kan tillgodoräknas inom ett område med en insatstid på högst tio minuter för verksamheter i verksamhetsklass 1 och 3. Avståndet från marken till fönstrets karmunderstycke eller balkongräckets överkant får maximalt vara 11 meter. Inom ett område med en insatstid på högst 20 minuter kan fönsterutrymning med hjälp av utskjutsstege tillgodoräknas för friliggande flerbostadshus i verksamhetsklass 3 med högst tre våningsplan. De aktuella områdena redovisas i kartan nedan. Observera att övriga krav enligt BBR ska samtidigt vara uppfyllda.

5. Definitioner

BmIB	Brandman i beredskap
D-HLR	Defibrillering – hjärt- och lungräddning
Fip	Första insatsperson
L-ABCDE	Location/Safety- Livsfarligt läge och säkerhet på olycksplats Medvetlöshet Airway - Fri luftväg Breathing - Andning Circulation - Cirkulation och blödningskontroll Disability - Medvetandegrad, känsel och rörelseförmåga Expose - Exponera och skydda mot omgivning
IVPA	I vänta på ambulans
”Den enskilde”	Den enskilde är ett samlingsbegrepp för allt ifrån privatpersonen till kommunen och det stora företaget.
Normalberedskap	Inga pågående räddningsinsatser eller andra behov från verksamheten. Exempel på behov kan bland annat vara utbildning, övning, olycksförebyggande arbete, akut uppkomna situationer eller särskilda omständigheter.